

כהררים בשערה תלזים הלכותיה שומרי מצותיה ינחלו לזים שכולו שבת בצבאותיה

קונטרס שביעי כהררים בשערה תלזים הלכותיה

עניני לימוד הלכות שבת התלזים בשערה

הקונטרס הזה יוצא לאור לראשונה, וכבושם הזה עדיין לא נראה, מאיר עינים, ומעט מן האור ידחה הרבה מן החושך אשר יכסה ארץ, ובעזרה"ת יעורר את לבות בני ישראל מתרדמתם, ויביא תועלת רבה לעם ישראל, יען כי רבתה בה ההזנחה, ובוודאי שהמעייין בקונטרס לבו יתעורר להתחזק ולהתאמץ ביתר שאת וביתר עז, לעורר את עצמו ואת הזולת ללימוד השולחן ערוך אורח חיים בכל יום, ויפעל בכל כוחו ואונו לזכות את הרבים.

יוצא לאור בעז"ה על ידי:
מפעל עולמי ללימוד שולחן ערוך
אורח חיים – מחבר עם רמ"א
חשוך תשס"ו לפ"ק – ברוקלין ניו יארק יצ"ו

הוצאת:

מצוה גדולה לזכות את הרבים

לפרסם את הלימוד שו"ע אורח חיים – מחבר עם רמ"א
בבתי כנסיות – בבתי מדרשות – בשמחות – לכל החברים וידידים
ולכל אחד ואחד מישראל – לזכות את הרבים להיות "בן עולם הבא"
ע"י לימוד "הלכה" בכל יום – שהוא תורה לשמה
וכל המזכה את הרבים זוכה לבנים צדיקים

בקשה ותודה מראש

כשם שאי אפשר לבר בלא תבן כך אי אפשר לספר בלי שגיאות, ועל כן בקשתינו מאת הלומדים, שאם ימצאו שגיאה, יואילו להעביר לנו על מנת לתקנה במהדורה הבאה בע"ה.
טעל. למסירת תיקונים הגהות והערות: 5939-683 (347)

תוכן הענינים

קונטרס שביעי

כהררים בשערה תלזים הלכותיה

עניני לימוד הלכות שבת התלזיים בשערה

"הלכות שבת"... הרי הם "כהררים התלזין בשערה", כהר התלזי בשערות הראש..... טו
הלכות שבת כהררין התלזין בשערה..... טו
אמר הקב"ה עשה לך קהלות גדולות ודרוש לפניהם ברבים הלכות שבת כדי שילמדו ממך דורות הבאים להקהיל קהלות בכל שבת ושבת ולכנוס בבתי מדרשות ללמד ולהורות לישראל דברי תורה איסור והיתר כדי שיהא שמי הגדול מתקלס בין בני - מכאן אמרו משה תקן להם לישראל שיהיו דורשין בענינו של יום הלכות פסח בפסח הלכות עצרת בעצרת הלכות החג בחג - אמר משה לישראל אם אתם עושים כסדר הזה הקב"ה מעלה עליכם כאילו המלכתם אותי בעולמי..... טז

המון העם יפנה לבבם להקהל ולעמוד על נפשם לשמוע מפי מלמד, ולקרא כלם בשם י"י מקרא משנה ותלמוד, איש לפי ערכו, והמשכילים ימצאו נחת רוח, כי יבקשו תורה מפיהם, ויזהירו אותם

ד כהררים בשערה קונטרס ז' תלויים הלכותיה

על המצוות, ודורשין להם הלכות יום ביומו וענין שבת בשבתו, כמו שנמצא בכל זה מנהג קבוע לכל בני ישראל במושבותם..... יז

כל המשמר שבת "כהלכתו" אפילו עובד עבודה זרה כדור אנוש מוחלין לו..... יז

אלמלי שמרו ישראל שבת ראשונה לא שלטה בהן אומה ולשון..... יח

אלמלי משמרין ישראל שתי שבתות "כהלכתן" מיד נגאלים..... יח

אם יתאספו כולם במקום אחד ללמוד או לשמוע הדרוש של החכם בשבת, גדול קילוסו של הקב"ה העולה מקהלה גדולה ממה שעולה מכל יחיד ויחיד לבדו... הם מעידים כולם יחד שקב"ה ברא העולם, ומתקלס שמו של הקב"ה שגזר עליהם איסור מלאכה והם שובתים לקיים דבריו, כעבדים העושים גזרת מלכם..... יח

כשם שאמרו שואלין ודורשין בהלכות פסח, כך חיובא רמיא לדרוש ולתור לדעת הלכות שבת, ולעבור עליהם לפחות פעם אחת בשנה – חיובא רמיא על הדרשנים – לשומעים ומקיימים יונעם ועליהם תבוא ברכת טוב..... יט

אין אחד נותן ללב ללמוד אורח חיים על בוריו לדעת הלכות תפילין, ציצית, תפלה, ברכות, נטילת ידיים, וברכת המזון, הלכות שבת והלכות

כהררים בשערה קונטרס ז' תלויים הלכותיה ה

יום טוב על בורים – אשרי איש שימלט ולא ישגה בהן, כי בהן הלכות רבות והידיעה להמונים מעוטה, ובפרט דיני מוקצה, מלאכת שבת ויום טוב וחול המועד, ברכות הנהנין וכדומה..... יט
הלכות שבת ויום טוב, וברכות ברכת הנהנין, מי שאינו בקי בהן, ממש אינו בתורת אדם ישראלי.. כ
וגמרתני בלבי בלי נדר, בי' ימי תשובה אלו אי"ה לכתוב דיני שבת בקצרה בלשון אשכנז, ולחלק לבעלי בתים שאינם כל כך בני תורה, וביחוד בגליל שלי – וידעתי כי יצחקו עלי רבים, ואהיה להם למשל, כל היום מנגינתם – אבל מוטב שאהיה שוטה כל ימי, ולא איעול בכיסופא קמי מלכא קדישא – חוסו על "זמן" יקר הנבראים..... כ
כל איש ישראל אשר איננו בקי בהלכות שבת מרישא לסיפא, לא יכונה אצלי בכלל איש השלם כא.....

הגאולה תלויה בשמירת שבת, ואנחנו בעו"ה עוברים בחסרון ידיעה על רוב איסורי דאורייתא ודרבנן – ולכך חובה ללמוד הלכות שבת ויום טוב, ושמירת שבת מקרבת הגאולה..... כא
מאד עלינו להזהר בשבת לקיים דברי תורה ודברי סופרים – ובעו"ה רוב בעלי בתים אשר אינם בקיאים בהלכות שבת, ואפילו לומדים, לומדים דברים אחרים, קדשים, והלכתא למשיחא וכהנה,

והלכות שבת אינן שגורות כל כך, וכמה אנשים אשר עוברים על כמה איסורים, מלאכות דאורייתא לחוסר ידיעתם, ומכ"ש עניני מוקצה, ואי אפשר לפורטם – ויום הזה אשר פארנו חבוש לראשנו, יש לנו לגדור לשמח משה במתנת חלקו, לקבל כל אחד על עצמו ללמוד הלכות שבת אצל לומדים, ולעמוד על השמירה באזהרה יתירה
כא.....

צריך תשובה רבה לקלקול הלזה, כי באמת רבו מחללים בעו"ה בחילול שבת מלאכות דאורייתא ודרבנן – ובעו"ה רבים נכשלים, כי יש בו דינים רבים וצריך לימוד מתוך הספר – דיני מוקצה שהם חמורים כשל תורה, רבו גם רבו המתפרצים – וזהו שישים איש בזה השבת ללבו לשמור ולעשות, ועיקר להגות בשלחן ערוך אורח חיים הלכות שבת, ויזהר בהן, ושכרו הרבה מאוד..... כב
באמת אשרי השומרים שבת כראוי, כי בו בחר ה' ישראל לסגולתו, ויום זה חמדת וסגולת הימים – ובעו"ה אין אנו נזהרים בכמה דינים, מלאכות ותולדות דיני מוקצה ואסורי דרבנן, ועל הרוב מחמת חסרון ידיעה, כי בעו"ה נפיש וחמירי הלכות שבת, ואין קורא בהם לשמה ללמוד לשמור ולעשות, לומדים רק מקום פלפול קושיא ופירוקא וחדוד, ואין שם על לב ללמוד הלכות שבת שיהיו שגורים בפיו, ובעו"ה שגגת תלמוד

כהררים בשערה קונטרס ז' תלויים הלכותיה ז

עולה זדון – בבקשה מכם אחיי ובניי, ממש אין דרשה שאין אני מזהיר אתכם לבל תפלו אורח חיים ללמוד אותו היטב, שמעו למאמרי ובפרט הלכות שבת ויום טוב לשמור מועדי ה' כראוי כג.....

אשרי שוקדי תורתו לדעת איך ומה יתנהג אדם, בפרט בענין שבת קודש – מי שלא למד הלכות שבת על בורים פעמיים ושלש, לא יוכל להמלט שלא יקרה לו חילול שבת, הן דאורייתא והן דרבנן, וענין שבת הוא מאוד לנו למחסה בגלות כד.....

מי גבר ימלט לומר זך אני מפשע וחרף אני מעון בשמירת שבת, אשר עונשה קשה למאוד, ומאוד הפליגו בעונש זה, עד שגיהנום שנכבה בשבת, ולמחללי שבת לא תכבה האש הגדולה כלל, ואם כן מהראוי לשמרו כראוי, וללמוד הלכות שבת בתמידות, ואצל רב שיברר לו הכל, ויחזור עליו תמיד חזור חזור עד שיהיה שגור בפיו, אשרי אנוש יעשה זאת ובן אדם יחזיק בה, כי שכרה מרובה, ומגינה כתריס בפני פורענות..... כד

שבת מגינה לנו מעכו"ם ומשעבוד מלכות – בשמירת שבת יש לנו הגנה מאומות העולם, ולולי כן ח"ו כבר תמנו לגוע וספינו מהארץ, אבל זכות שבת מגינה עלינו – אין בכל העמים שומר שבת כישראל, והם בחרו בימים אחרים, וגעלו ביום

ח כהררים בשערה קונטרס ז' תלויים הלכותיה

קדוש כזה, ומאת ה' היתה זאת, למען תת לנו שארית בארץ למגן וחוסן.....כה

כמה חובה עלינו לפשפש במעשה שבת ושמירתה, כי בקל יכול לבוא לידי עונש, והכל תלוי בשקידת התורה, כי טועמיה חיים זכו.....כה

אוי לי ווי לי בחילול שבת – לומדים פשטים ופולפולים מצפצפים כעגור, והלכות שיש בהן חיי נפש מניחין, וימותו בלי חכמה ללמוד אורח חיים – עוברים על כמה מצוות, ואומרים אין פשע, וביחוד דיני מוקצה – בעו"ה אין איש שם על לב ללומדם כראוי, והדיינים מעמיקים בחושן משפט כי לחמם הוא, ובאורח חיים נטו מנהלם ועקבותם לא נודע להם, חבל על דלית ליה מבוא לשער אשר לה' צדיקים יבואו בו, הוא אורח חיים.....כו

ווי לאותה צרה שאינם יודעים הלכות שבת ועוברים בכמה מלאכות, כאשר דרשתי פעמים רבות.....כז

עיקר תורה ללמוד "שולחן ערוך" לדעת דרכי ה' – אוי לנו, מי שאינו בקי בהלכות שבת לדעת פרטיה איך יוכל להתפאר שקיים מצות שבת – ואין דרוש שאין אני מזהיר בכם בדבר זה.....כז

חזקו בני אל חי לשמירת שבת, והעיקר כמו שדרשתי והזהרתי כמה פעמים, ללמוד מתוך ספר

הלכות שבת, כי רבו הדינים לא יכילן המאמר
בעל פה.....כח

מחויב כל אדם ללמוד בפוסקים הראשונים כל
דיני שבת כי רבים הם עד מאוד – והלומדים דברי
תורה לבעלי בתים חיוב מוטל עליהם ללמוד להם
כל דיני שבת, כדי שידעו להזהר לשמור ולעשות
ולקיים.....כח

יעסקו בהלכות שבת, כי הלכתא רבתא לשבתא,
ובקל יכול האדם להכשל בה חס ושלום אפילו
באיסור כרת וסקילה מחסרון ידיעה, ושגגת
תלמוד עולה זדון חס ושלום, ואין צריך לומר
באיסורי דברי סופרים שרבו כמו רבו למעלה,
ובפרט באיסורי מוקצה דשכיחי טובא, וחמורים
דברי סופרים יותר מדברי תורה – שכל העובר על
דברי חכמים אפילו באיסור קל של דבריהם, חייב
מיתה כעובר על חמורות שבתורה.....כט

הרבי הקדוש מלובלין זי"ע לא הלך לקדש בשום
שבת, עד שלמד מקודם כל הלכות שבת המחבר
והרמ"א עם הבאר היטב.....כט

לבוא לזו המדרגה לשמור שבת בכל פרטיו,
העצה היעוצה לזה שיראה לזרז את עצמו ללמוד
הלכות שבת, ולחזור עליה תמיד, כדי שידע
האסור והמותר, דאי לאו הכי, אפילו אם ילמוד
כל ענינים המוסרים המזרזים לשמירת שבת
כראוי, לא יועיל לו – ועל כן צריך שילמד

י כהררים בשערה קונטרס ז' תלויים הלכותיה

הלכותיה כדי שידע איזה דבר נכלל תחת סוגי השמירה..... בט

ראוי ונכון לכל ירא וחרד לדבר ד' לכונן חבורות ללמוד הלכות שבת כדי שלא יכשלו בהם..... ל

צריך שילמד הלכות שבת, כדי שידע איזה דבר נכלל תחת סוגי השמירה..... לא

ללמוד בחבורה בכל יום הלכות שבת..... לא

לימוד השולחן ערוך אין קבע, כי בו ירבו ימיך – יראה לחזור תמיד על הלכות שבת וברכות סדר התפלה והלכות יום טוב וחול המועד והלכות פסח ושאר המועדים כפי יכלתו – ללמוד בכל שבת קודש על כל פנים ד' דפין ממסכת שבת, וסימן א' משו"ע הלכות שבת על כל פנים עם הבאר היטב לא.....

הרבי ר' בונם זי"ע אמר: שקודם שלמד הלכות שבת, אם עמד היה ירא לשבת, ואם ישב היה ירא לעמוד, מחמת אימת שבת עליו, שחשש בכל תנועה אולי יש בזה חילול שבת קודש ח"ו..... לב

מצות שבת בעצמה היא תיקון על פגם הברית – על אחת כמה וכמה שהלימוד הזה הוא תיקון עצום לחטא זה..... לב

כשם ששמירת שבת שקול ככל המצות, כן ללמוד וללמד בהלכות שבת שקול כללמוד וללמד בכל המצות..... לג

כהררים בשערה קונטרס ז' תלויים הלכותיה י"א

חזקו למען שמירת שבת קודש שהוא יסוד היסודות ומכניס השפעה לכל השבוע – אותו היום מביא ברכה לכל בית ישראל – השומר שבת כהלכתו בכל פרטיו נותנין לו נחלה בלי מצרים – ד' ישפע שפע לכל בתי ישראל בזכות התחזקות לשמירת שבת ולקבוע ללמוד הלכות שבת בכל בית ישראל..... לג

מגילות היו לאבותינו במצרים מיעקב, שהיו קורין ומשתעשעים בהם ביום השבת..... לד

יום שבת קדשינו מר צורח... חוסו נא בני ישראל על נפשותיכם, הנה רבו הפוגעים בי, ואין איש שם על לב לשמור שבת בכל הפרטים והדקדוקים, אין משים על לב להיות בקי בהדינים הרבים והעצומים התלויים בי, אשר הם כהררים התלויים בשערה, אין קורא בצדק מתעורר להחזיק בי, להזהיר לרבים, בהדברים שנכשלו בהם בבלי דעת, ולהקהיל קהילות לדרוש הלכות שבת – שמעוני נא עם קדשי, חדשו בריתכם אתי, ושפרו מעשיכם, ותקבעו חבורות קדושות ללמוד הלכות שבת, ולהזהיר עליהם, ואז אהיה למליץ לפני כסא רחמים, ויבקע כשחר אורכם..... לד

כמה החיוב כפול ומכופל בלימוד הלכות שבת קודש, אשר אין כיוצא בהם בשום הלכה מכל ההלכות שבארבע חלקי השולחן ערוך, מצד חומר הענין שהוא איסור סקילה, ונוהג בכל אדם

יב כהררים בשערה קונטרס ז' תלויים הלכותיה

כל ימי חייו ובכל השנה בכל יום שביעי ובכל רגע בשבת קודש מבואו ועד צאתו, ובכל תנועה ובכל דיבור ובכל ענין שהוא, צריכים התבוננות, כי כמה פעמים שייכים בהם הלכות שונות והלכותיה מרובות וגדולות וקשים כהררים ותלויים בחוט השערה – וצריכים ללמוד ולחזור הרבה להיות בקי בהם ולזכרם..... לה

על עון חילול שבת נגזר שלא יכנסו ישראל לארץ, וגלות לדורות..... לו

בקיום מצות שבת נעשה מקומו של אדם ד' אמות של הלכה, ואותו מקום הוא קדושת בית המקדש, ונעשים מקום להשראת שכינתו יתברך שמו, והיינו הכנסה לגן עדן..... לו

שמירת שבת הוא כלל התורה – ועל ידי שמירת שבת כהלכתו יוכל ליכנס בכל נ' שערי קדושה בפעם אחת, כמו אם יצדיק מעשיו ת' יום רצופים – הבעל תשובה אי אפשר לו לתקן מעשיו אלא על ידי שמירת שבת..... לו

חייב ללמוד דיני שבת ושמירתן כי בקל יוכל לחלל שבת והוא בסקילה ואם בשוגג וכו'..... לו

רוב חילול שבת שנכשלים בהמונים בהם הוא מחמת חוסר ידיעה, כי אינם בקיאים בדיני שלושים ותשע מלאכות ובתולדותיהן ולא בדיני מוקצה ואיסור טלטול – והתנא אמר: 'שגגת

כהררים בשערה קונטרס ז' תלויים הלכותיה יג

תלמוד' שוגג הבא לאדם מחמת חסרון ידיעה,
'עולה זדון' שהוא כמו מזיד.....לז

מי שחלק לו ה' בבינה, יהיה קובע לימודו מדי
שבת בשבתו בהלכות שבת.....לז

בכל איסורים שבתורה, אפילו שהוא תלמיד חכם,
כל שלא הגיע להוראה, לא יסמוך על דעתו, אלא
שאל אביו ויגדך זקניך ויאמרו לך כיצד יעשה,
לאסור או להתיר, להטריף או להכשיר, לטהרו או
לטמאו, כל שכן וקל וחומר באיסורי שבת
דחמירא דשקול ככל התורה.....לח

הו זהירין לתלמוד בכל שבת קודש לכל הפחות
סימן אחת בשו"ע אורח חיים הלכות שבת – ואם
אין הפנאי מסכים לתלמוד עם טורי זהב ומגן
אברהם, על כל פנים תלמדו עם באר היטב פסקי
הלכות, למען לא תכשלו ונלכדתם חס ושלוש
בעבירה של חילול שבת, וכבר אמרו רבותינו ז"ל
דהלכות שבת הם כהררים התלויים בשערה, ואי
אפשר להזהר אם לא בשקידה על ההלכות
פסוקות, על כן יהיה זה לכם חוק ולא יעבור.....לח

שלא להזיז ידיו בשבת וביום טוב ובמועד לשום
פעולה אם לא יחקור מתחלה וישים אל לבו אם
אין בו חשש איסור חילול שבת ויום טוב ומועד
ח"ו.....לט

יד כהררים בשערה קונטרס ז' תלויים הלכותיה

החוש יעיד, אשר בהיסח הדעת ביום השבת ממוראו אפילו בשעה מועטת, קרוב מאוד לבוא לידי חילול שבת ח"ו..... לט

להזהר מאוד לשמור שבת כהלכתו בכל חומרות שהחמירו חכמים ראשונים ואחרונים ז"ל, ולהיות מחשבתו תמיד אל השבת, כמה שכתוב זכור את יום השבת, שלא יסיח דעתו ממש מיום השבת לט.....

עם כל גודל קדושת השבת ומדריגות הצדיקים אשר מתעלים בו במעלות רמות ונשגבות, הרי עיקר הכל הוא שמירת דקדוקי ההלכה כפשוטו מ.....

— קונטרס שניעי —

”כהררים בשערה תלויים הלכותיה”

עניני לימוד הלכות שבת התלויים בשערה

”זכור את יום השבת לקדשו”

— זכרהו מאחד בטיבת

בהקדשת מספר דקות בכל יום ללימוד הלכות שבת,
אתה זוכה להיות בן עולם הבא!

.א.

**”הלכות שבת”... הרי הם ”כהררים התלויין בשערה”, כהר התלוי
בשערות הראש**

הלכות שבת חגיגות והמעילות, הרי הם כהררים התלויין
בשערה, שהן מקרא מועט והלכות מרובות.

(משנה חגיגה פ”א מ”ח)

הלכות שבת. והלכות חגיגה והלכות מעילה. יש בהן הלכות
שהן תלויות ברמז, במקרא מועט, כהר התלוי בשערות
הראש.

(רע”ב שם)

.ב.

הלכות שבת כהררין התלויין בשערה

הלכות שבת כהררין התלויין בשערה.

(ילקוט שמעוני שמות פרק לה, רמז תח)

ג.

אמר הקב"ה עשה לך קהלות גדולות ודרוש לפניהם ברבים הלכות שבת כדי שילמדו ממך דורות הבאים להקהיל קהלות בכל שבת ושבת ולכנוס בבתי מדרשות ללמד ולהורות לישראל דברי תורה איסור והיתר כדי שיהא שמי הגדול מתקלס בין בני – מכאן אמרו משה תקן להם לישראל שיהיו דורשין בענינו של יום הלכות פסח בפסח הלכות עצרת בעצרת הלכות החג בחג – אמר משה לישראל אם אתם עושים כסדר הזה הקב"ה מעלה עליכם כאילו המלכתם אותי בעולמי

ויקהל משה. רבותינו בעלי אגדה אומרים מתחלת התורה ועד סופה אין בה פרשה שנאמר בראשה ויקהל אלא זאת בלבד אמר הקב"ה עשה לך קהלות גדולות ודרוש לפניהם ברבים הלכות שבת כדי שילמדו ממך דורות הבאים להקהיל קהלות בכל שבת ושבת ולכנוס בבתי מדרשות ללמד ולהורות לישראל דברי תורה איסור והיתר כדי שיהא שמי הגדול מתקלס בין בני. מכאן אמרו משה תקן להם לישראל שיהיו דורשין בענינו של יום הלכות פסח בפסח הלכות עצרת בעצרת הלכות החג בחג. אמר משה לישראל אם אתם עושים כסדר הזה הקב"ה מעלה עליכם כאילו המלכתם אותי בעולמי שנאמר ואתם עדי נאם ה' ואני אל.

(מדרש ילקוט שמעוני ויקהל פרק ל"ה, רמז ת"ח)

ד.

המון העם יפנה לבכם להקהל ולעמוד על נפשם לשמוע מפי מלמד, ולקרא כלם בשם י"י מקרא משנה ותלמוד, איש לפי ערכו, והמשכילים ימצאו נחת רוח, כי יבקשו תורה מפיהם, ויזהירו אותם על המצוות, ודורשין להם הלכות יום ביומו וענין שבת בשבתו, כמו שנמצא בכל זה מנהג קבוע לכל בני ישראל במושבותם

העיקר השני, הוא מה שתישר אותנו זאת המצוה הנכבדת לקבוע בלבנו למוד התורה האלהית וקבלת דבריה עם פירושיה ודקדוקיה לשמור מאד, וזה בשתי פנים: הפן האחד, מצד מה שהוקבע יום אחד בשבוע, בו ינוחו מכל העסקים הזמניים, אשר זה סבה חזקה שהמון העם יפנה לבכם להקהל ולעמוד על נפשם לשמוע מפי מלמד, ולקרא כלם בשם י"י מקרא משנה ותלמוד, איש לפי ערכו, והמשכילים ימצאו נחת רוח, כי יבקשו תורה מפיהם, ויזהירו אותם על המצוות, ודורשין להם הלכות יום ביומו וענין שבת בשבתו, כמו שנמצא בכל זה מנהג קבוע לכל בני ישראל במושבותם. כי על זה אמרו בתלמוד ירושלמי (שבת פ' ט"ז הל' ג') לא נתנו שבתות וימים טובים לישראל אלא ללמוד בהם תורה. וזה צד מיתרון הנפש שאמרו חז"ל (ביצה ט"ז ע"א) שיש לאדם בשבת, כי ההכנה גדולה בו אם מצד מלמדים ואם מצד הלומדים. (ספר עקידת יצחק שער נ"ה)

ה.

כל המשמר שבת "כהלכתו" אפילו עובד עבודה זרה כדור אנוש מוחלין לו

אמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן כל המשמר שבת כהלכתו אפילו עובד עבודה זרה כדור אנוש מוחלין לו שנאמר אשרי אנוש יעשה זאת וגו' מחללו אל תקרי מחללו אלא מחול לו.

יה כהררים בשערה קונטרס ז' תלויים הלכותיה

(גמ' שבת קיח:)

1.

אלמלי שמרו ישראל שבת ראשונה לא שלטה בהן אומה ולשון

אמר רב יהודה אמר רב אלמלי שמרו ישראל שבת ראשונה לא שלטה בהן אומה ולשון שנאמר ויהי ביום השביעי יצאו מן העם ללקט וכתוב בתריה ויבא עמלק.

(גמ' שבת קיח:)

2.

אלמלי משמרין ישראל שתי שבתות "כהלכתן" מיד נגאלים

אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחי אלמלי משמרין ישראל שתי שבתות כהלכתן מיד נגאלים שנאמר כה אמר ה' לסריסים אשר ישמרו את שבתותי וכתוב בתריה והביאותים אל הר קדשי וגו'.

(גמ' שבת קיח:)

ח.

אם יתאספו כולם במקום אחד ללמוד או לשמוע הדרוש של החכם בשבת, גדול קילוסו של הקב"ה העולה מקהלה גדולה ממה שעולה מכל יחיד ויחיד לבדו... הם מעידים כולם יחד שקב"ה ברא העולם, ומתקלס שמו של הקב"ה שגזר עליהם איסור מלאכה והם שובתים לקיים דבריו, כעבדים העושים גזרת מלכם

אף על פי שכל אדם מונע עצמו מעשיית מלאכה בשבת, אין בזה היכר שעושין זה מפני ציוויו של מקום, דהא כמה בטלני איכא בשוקא, אבל אם יתאספו כולם במקום אחד ללמוד או לשמוע הדרוש של החכם בשבת, אז יתפרסם הדבר שעושים זה דוקא ביום זה לפי שהוא אסור בעשיית מלאכה, שכך צוה הבורא שמים וארץ זכר למעשה בראשית, וגדול קילוסו של הקב"ה העולה מקהלה גדולה ממה שעולה

כהררים בשערה קונטרס ז' תלויים הלכותיה יט

מכל יחיד ויחיד לבדו... הם מעידים כולם יחד שקב"ה ברא העולם, ומתקלם שמו של הקב"ה שגזר עליהם איסור מלאכה והם שובתים לקיים דבריו, כעבדים העושים גזרת מלכם.

(זרע שמשון להגה"ק רבי שמשון מאוסטראפאליע זצ"ל פרשת ויקהל)

ט.

כשם שאמרו שואלין ודורשין בהלכות פסח, כך חיובא רמיא לדרוש ולתור לדעת הלכות שבת, ולעבור עליהם לפחות פעם אחת בשנה – חיובא רמיא על הדרשנים – לשומעים ומקיימים יונעם ועליהם תבוא ברכת טוב

וכבר כתב בספר החסידים: שכשם שאמרו שואלין ודורשין בהלכות פסח, כך חיובא רמיא לדרוש ולתור לדעת הלכות שבת, ולעבור עליהם לפחות פעם אחת בשנה. וחיובא רמיא על הדרשנים לדרוש לעם את חוקי האלקים ואת תורותיו, ולשומעים ומקיימים ינעם ועליהם תבוא ברכת טוב.

(פלא יועץ מערכת שבת)

י.

אין אחד נותן ללב ללמוד אורח חיים על בוריו לדעת הלכות תפילין, ציצית, תפלה, ברכות, נטילת ידים, וברכת המזון, הלכות שבת והלכות יום טוב על בורים – אשרי איש שימלט ולא ישגה בהן, כי בהן הלכות רבות והידיעה להמונים מעוטה, ובפרט דיני מוקצה, מלאכת שבת ויום טוב וחול המועד, ברכות הנהנין וכדומה

ואליכם אישים אקרא, זכו לחולקיכון שעוסקים בתורה בתמידות מחיל אל חיל ילכו, אבל כל למודכם גמרא משניות מדרש של"ה, ואין אחד נותן ללב ללמוד אורח חיים על בוריו לדעת הלכות תפילין, ציצית, תפלה, ברכות, נטילת ידים, וברכת המזון, הלכות שבת והלכות יום טוב על בורים, אשרי איש שימלט ולא ישגה בהן, כי בהן הלכות רבות והידיעה להמונים מעוטה.

כ. כהררים בשערה קונטרס ז' תלויים הלכותיה

ובפרט דיני מוקצה, מלאכת שבת ויום טוב וחול המועד, ברכות הנהנין וכדומה.

(יערות דבש ח"א דרוש ב')

יא.

הלכות שבת ויום טוב, וברכות ברכת הנהנין, מי שאינו בקי בהן, ממש אינו בתורת אדם ישראלי

ולכן ראו כמה עון גורם, וכמה גדול כח התשובה, והעיקר כמ"ש לשמוח בשמחה של מצוה, ואז יתן אל לבו מבלי לעבור פי ה', וללמוד דיני תורה ולהשמר מעבירות שדש בעקביו, ובפרט הלכות שבת ויום טוב, וברכות ברכת הנהנין, מי שאינו בקי בהן, ממש אינו בתורת אדם ישראלי.

(יערות דבש ח"א דרוש י"א)

יב.

וגמרתי בלבי בלי נדר, בי ימי תשובה אלו אי"ה לכתוב דיני שבת בקצרה בלשון אשכנז, ולחלק לבעלי בתים שאינם כל כך בני תורה, וביחוד בגליל שלי – וידעתי כי יצחקו עלי רבים, ואהיה להם למשל, כל היום מנגינתם – אבל מוטב שאהיה שוטה כל ימי, ולא איעול בכיסופא קמי מלכא קדישא – חוסו על "זמן" יקר הנבראים

וגמרתי בלבי בלי נדר והסכמות נדר, ביו"ד ימי תשובה אלו אי"ה לכתוב דיני שבת בקצרה בלשון אשכנז, ולחלק לבעלי בתים שאינם כל כך בני תורה, וביחוד בגליל שלי, וידעתי כי יצחקו עלי רבים, ואהיה להם למשל, כל היום מנגינתם, אבל מוטב שאהיה שוטה כל ימי, ולא איעול בכיסופא קמי מלכא קדישא.

במזותא אחיי, חוסו על זמן יקר הנבראים, מבלי לכלותו בתוהו והבל, יפה שעה אחת בעולם הזה בתורה ומעשים טובים מכל חיי עולם הבא.

כהררים בשערה קונטרס ז' תלויים הלכותיה כא

(יערות דבש ח"א דרוש י"א)

יג.

כל איש ישראל אשר איננו בקי בהלכות שבת מרישא לסיפא, לא
יכונה אצלי בכלל איש השלם

כל איש ישראל אשר איננו בקי בהלכות שבת מרישא
לסיפא, לא יכונה אצלי בכלל איש השלם.

(יערות דבש ח"א דרוש י"ג)

יד.

הגאולה תלויה בשמירת שבת, ואנחנו בעו"ה עוברים בחסרון
ידיעה על רוב איסורי דאורייתא ודרבנן – ולכך חובה ללמוד
הלכות שבת ויום טוב, ושמירת שבת מקרבת הגאולה

אוי ווי, איך מצפים ומייחלים לגאולה, ואלמלי שמרו
ישראל שתי שבתות היו נגאלים [שבת ק"ח ע"ב], והגאולה
תלויה בשמירת שבת, ואנחנו בעו"ה עוברים בחסרון ידיעה על רוב
איסורי דאורייתא ודרבנן, ההולך בדרך ורוח נושבת ורוקק ברוח ורוח
נושאת הרוק, עובר משום זורה, כדומה כהנה וכהנה איסורים רבים,
וסיפר לי אחד מתלמידי, שהיה בעלזם, והיו יושבים בשבת במסיבה וחם
להם, ולקחו החלונות מתוך ציר שלהם והסירו משם, ותלמידי מחה
וצחקו עליו, והוא איסור גמור איסור בנין וסתירה, ולכך חובה ללמוד
הלכות שבת ויום טוב, ושמירת שבת מקרבת הגאולה.

(יערות דבש ח"א דרוש י"ד)

טו.

מאד עלינו להזהר בשבת לקיים דברי תורה ודברי סופרים –
ובעו"ה רוב בעלי בתים אשר אינם בקיאים בהלכות שבת,
ואפילו לומדים, לומדים דברים אחרים, קדשים, והלכתא
למשיחא וכהנה, והלכות שבת אינן שגורות כל כך, וכמה אנשים
אשר עוברים על כמה איסורים, מלאכות דאורייתא לחוסר
ידיעתם, ומכ"ש עניני מוקצה, ואי אפשר לפורטם – ויום הזה

כב כהררים בשערה קונטרס ז' תלויים הלכותיה

אשר פארנו חבוש לראשנו, יש לנו לגדור לשמח משה במתנת חלקו, לקבל כל אחד על עצמו ללמוד הלכות שבת אצל לומדים, ולעמוד על השמירה באזהרה יתירה

ולכן מאד עלינו להזהר בשבת לקיים דברי תורה ודברי סופרים, ובעו"ה רוב בעלי בתים אשר אינם בקיאים בהלכות שבת, ואפילו לומדים, לומדים דברים אחרים, קדשים, והלכתא למשיחא וכהנה, והלכות שבת אינן שגורות כל כך, וכמה אנשים אשר עוברים על כמה איסורים, מלאכות דאורייתא לחוסר ידיעתם, ומכל שכן עניני מוקצה, ואי אפשר לפורטם, כי כבר מלתי אמורה כמה פעמים בדרשות הקודמות.

ויום הזה אשר פארנו חבוש לראשנו, יש לנו לגדור לשמח משה במתנת חלקו, לקבל כל אחד על עצמו ללמוד הלכות שבת אצל לומדים, ולעמוד על השמירה באזהרה יתירה.

(יערות דבש ח"א דרוש י"ז)

טז.

צריך תשובה רבה לקלוקל הלזה, כי באמת רבו מחללים בעו"ה בחילול שבת מלאכות דאורייתא ודרבנן – ובעו"ה רבים נכשלים, כי יש בו דינים רבים וצריך לימוד מתוך הספר – דיני מוקצה שהם חמורים כשל תורה, רבו גם רבו המתפרצים – וזהו שישים איש בזה השבת ללבו לשמור ולעשות, ועיקר להגות בשלחן ערוך אורח חיים הלכות שבת, ויזהר בהן, ושכרו הרבה מאוד

ובאמת צריך תשובה רבה לקלוקל הלזה, כי באמת רבו מחללים בעו"ה בחילול שבת מלאכות דאורייתא ודרבנן. דרך משל המנער אבק או פודרה מן הבגד שחור... וכדומה דיני צידה... ובעו"ה רבים נכשלים, כי יש בו דינים רבים וצריך לימוד מתוך הספר, כמו כן האוכלים בשבת בגינה, אי אפשר להזהר שלא ישפוך שם מים או שאר משקה המגדל זרעים ובאים לידי חילול שבת. דיני מוקצה שהם חמורים כשל תורה, רבו

כהררים בשערה קונטרס ז' תלויים הלכותיה כג

גם רבו המתפרצים... וזהו שישים איש בזה השבת ללבו לשמור ולעשות, ועיקר להגות בשלחן ערוך אורח חיים הלכות שבת, ויזהר בהן, ושכרו הרבה מאוד.

(יערות דבש ח"ב דרוש א')

יז.

באמת אשרי השומרים שבת כראוי, כי בו בחר ה' ישראל לסגולתו, ויום זה חמדת וסגולת הימים – ובעו"ה אין אנו נזהרים בכמה דינים, מלאכות ותולדות דיני מוקצה ואסורי דרבנן, ועל הרוב מחמת חסרון ידיעה, כי בעו"ה נפישו וחמירי הלכות שבת, ואין קורא בהם לשמה ללמוד לשמור ולעשות, לומדים רק מקום פלפול קושיא ופירוקא וחדוד, ואין שם על לב ללמוד הלכות שבת שיהיו שגורים בפיו, ובעו"ה שגגת תלמוד עולה זדון – בבקשה מכם אחיי ובניי, ממש אין דרשה שאין אני מזהיר אתכם לבל תפלטו אורח חיים ללמוד אותו היטב, שמעו למאמרי ובפרט הלכות שבת ויום טוב לשמור מועדי ה' כראוי

ובאמת אשרי השומרים שבת כראוי, כי בו בחר ה' ישראל לסגולתו, ויום זה חמדת וסגולת הימים. ואילו שמרו ישראל שבת כראוי, היו נגאלים, ובעו"ה אין אנו נזהרים בכמה דינים, מלאכות ותולדות דיני מוקצה ואסורי דרבנן, ועל הרוב מחמת חסרון ידיעה, כי בעו"ה נפישו וחמירי הלכות שבת, ואין קורא בהם לשמה ללמוד לשמור ולעשות, לומדים רק מקום פלפול קושיא ופירוקא וחדוד, ואין שם על לב ללמוד הלכות שבת שיהיו שגורים בפיו, ובעו"ה שגגת תלמוד עולה זדון.

בבקשה מכם אחיי ובניי, ממש אין דרשה שאין אני מזהיר אתכם לבל תפלטו אורח חיים ללמוד אותו היטב, שמעו למאמרי ובפרט הלכות שבת ויום טוב לשמור מועדי ה' כראוי.

(יערות דבש ח"ב דרוש ב')

יח.

אשרי שוקדי תורתו לדעת איך ומה יתנהג אדם, בפרט בענין שבת קודש – מי שלא למד הלכות שבת על בורים פעמיים ושלוש, לא יוכל להמלט שלא יקרה לו חילול שבת, הן דאורייתא והן דרבנן, וענין שבת הוא מאוד לנו למחסה בגלות

ולכך אשרי שוקדי תורתו לדעת איך ומה יתנהג אדם במה שהוא איש ישראל, ובפרט בענין שבת קודש, אשר הזהרתי ואמרתי כל פעם ופעם, מי שלא למד הלכות שבת על בורים פעמיים ושלוש, לא יוכל להמלט שלא יקרה לו חילול שבת, הן דאורייתא והן דרבנן, וענין שבת הוא מאוד לנו למחסה בגלות.

(יערות דבש ח"ב דרוש ג')

יט.

מי גבר ימלט לומר זך אני מפשע וחקף אני מעון בשמירת שבת, אשר עונשה קשה למאוד, ומאוד הפליגו בעונש זה, עד שגיהנום שנכבה בשבת, ולמחללי שבת לא תכבה האש הגדולה כלל, ואם כן מהראוי לשמרו כראוי, וללמוד הלכות שבת בתמידות, ואצל רב שיברר לו הכל, ויחזור עליו תמיד חזור חזור עד שיהיה שגור בפיו, אשרי אנוש יעשה זאת ובן אדם יחזיק בה, כי שכרה מרובה, ומגינה כתריס בפני פורענות

וצאו וראו כמה גדולה שמירת שבת בזה, ואין צריך לומר כמה גודל העונש במחללו ח"ו, אפילו בשבות דרבנן, ומי גבר ימלט לומר זך אני מפשע וחקף אני מעון בשמירת שבת, אשר עונשה קשה למאוד, ומאוד הפליגו בעונש זה, עד שגיהנום שנכבה בשבת, ולמחללי שבת לא תכבה האש הגדולה כלל, ואם כן מהראוי לשמרו כראוי, וללמוד הלכות שבת בתמידות, ואצל רב שיברר לו הכל, ויחזור עליו תמיד חזור חזור עד שיהיה שגור בפיו, אשרי אנוש יעשה זאת ובן אדם יחזיק בה, כי שכרה מרובה, ומגינה כתריס בפני פורענות.

כהררים בשערה קונטרס ז' תלויים הלכותיה כה

(יערות דבש ח"ב דרוש ג')

כ.

שבת מגינה לנו מעכו"ם ומשעבוד מלכות – בשמירת שבת יש לנו הגנה מאומות העולם, ולולי כן ח"ו כבר תמנו לגוע וספינו מהארץ, אבל זכות שבת מגינה עלינו – אין בכל העמים שומר שבת כישראל, והם בחרו בימים אחרים, וגעלו ביום קדוש כזה, ומאת ה' היתה זאת, למען תת לנו שארית בארץ למגן וחוסן

שבת מגינה לנו מעכו"ם ומשעבוד מלכות, כאומרם [שבת קיח:]: כאשר לא שמרו ישראל כראוי שבת ויבא עמלק, וכן תמיד, בשמירת שבת יש לנו הגנה מאומות העולם, ולולי כן, ח"ו כבר תמנו לגוע וספינו מהארץ, אבל זכות שבת מגינה עלינו, ולכך לא ניתנה שינוחו בה אומות העולם, כי א"כ לא היתה לנו הגנה כ"כ, כי היה פתחון פה למדת הדין לקטרג, אף אלו שומרים שבת, ולמה תגן המצוה זו על ישראל, אבל כאשר נשארה לבריה בישראל, יש לנו הגנה בשבת.

ולכך אמרו במדרש [מובא בתוספות חגיגה ג: ד"ה מין] כי שבת אמרה על ישראל, מי כעמדך ישראל גוי אחד בארץ, ועיין בתוספות פ"ק דחגיגה [שם] ובפירוש התפלה ומנחה דשבת, משום דאין בכל העמים שומר שבת כישראל, והם בחרו בימים אחרים, וגעלו ביום קדוש כזה, ומאת ה' היתה זאת, למען תת לנו שארית בארץ למגן וחוסן.

(יערות דבש ח"ב דרוש ג')

כא.

כמה חובה עלינו לפשפש במעשה שבת ושמירתה, כי בקל יכול לבוא לידי עונש, והכל תלוי בשקידת התורה, כי טועמיה חיים

זכו

מזה נלמד כמה יש לנו לשמור שמירת שבת, עד שאפילו עובר במעי אמו ותינוק בן יומו, יש בו מהפגם ושמין חטא

כו כהררים בשערה קונטרס ז' תלויים הלכותיה

בחילול שבת על אמו שהיתה בחזקת סכנה, והתורה אמרה וחי בהם, ומכל מקום אמרו שצריך זיכוך וטהרה, ומה יעשה אנוש אשר מחלל שבת בפועל, הן תורה והן דרבנן, וכמה חובה עלינו לפשפש במעשה שבת ושמירתה, כי בקל יכול לבוא לידי עונש, והכל תלוי בשקידת התורה, כי טועמיה חיים זכו, וכל ההוגים בתורה לשמה, זוכים לדברים רבים, ונשמרים מעצמן מחטא, וה' רגלי חסידיו ישמור, ואין חסיד אלא המתחסד עם קונו, והוא למידת התורה, כי אין להקב"ה בעולמו אלא מקום תורה, ותורה מעוררת האדם לתשובה, ובכל יום ויום מימי שבוע יתקן אדם עצמו.

(יערות דבש ח"ב דרוש ג')

כב.

אוי לי ווי לי בחילול שבת – לומדים פשטים ופלפולים מצפצפים כעגור, והלכות שיש בהן חיי נפש מניחין, וימותו בלי חכמה ללמוד אורח חיים – עוברים על כמה מצוות, ואומרים אין פשע, וביחוד דיני מוקצה – בעו"ה אין איש שם על לב ללומדם כראוי, והדיינים מעמיקים בחושן משפט כי לחמם הוא, ובאורח חיים נטו מנהלם ועקבותם לא נודע להם, חבל על דלית ליה מבוא לשער אשר לה' צדיקים יבואו בו, הוא אורח חיים

אוי לי, ווי לי, בחילול שבת, כי כולם בני תורה ואין להם להתנצל כי קצרה שכלם ללמוד, כי הם בעלי דיעה תהלה לאל, ולומדים פשטים ופלפולים מצפצפים כעגור, והלכות שיש בהן חיי נפש מניחין, וימותו בלי חכמה ללמוד אורח חיים, ועוברים על כמה מצוות, ואומרים אין פשע, וביחוד דיני מוקצה, אם יאכל אדם אגוזים ושקדים, וקליפות אינם ראויים למאכל בהמה מניחים על השלחן, אסורה הנגיעה, כי אם לנערם על ידי טבלא, אבל הנגיעה וטלמול אסור, כי הם מוקצה אפילו לר"ש, הואיל ואינם ראויים למאכל בהמה.

כהררים בשערה קונטרס ז' תלויים הלכותיה כו

ובהנה רבים האיפורים בכל דיני מועד וחול המועד, וברכות ונטילת ידים, ברכת המזון, ובעו"ה אין איש שם על לב ללומדם כראוי, והדיינים מעמיקים בחושן משפט כי לחמם הוא, ובאורח חיים נטו מנהלם ועקבותם לא נודע להם, חבל על דלית ליה מבוא לשער אשר לה' צדיקים יבואו בו, הוא אורח חיים.

(יערות דבש ח"ב דרוש ה')

כג.

ווי לאותה צרה שאינם יודעים הלכות שבת ועוברים בכמה מלאכות, כאשר דרשתי פעמים רבות

ובאמת בעונותינו הרבים עבירה גוררת עבירה, על ידי שאינם שמחים במצוות כראוי, אינם משגיחים גם כן על המצוות שיהיו כראוי. תפילין, מתקיים זוג תפילין לעשר שנים, ואינו משגיח שיהיה כראוי בכל פרטי מצוות, מרובע, וכדינו בכל הלכות תפילין. הוי ווי חסרי לב, אני רואה כל מלבושים חדשים אתם לובשים, ממש רגל ברגל, לבוש קיץ וחורף, לבוש חול ושבת, וח"ו שיהיה בו כתם וטלאי, ומכ"ש הכובע על ראשו צריך שיהיה נקי מאבק, ואפילו בשבת מסירים האבק, שיש בו חשש חילול שבת באב מלאכה. ווי לאותה צרה שאינם יודעים הלכות שבת ועוברים בכמה מלאכות, כאשר דרשתי פעמים רבות.

(יערות דבש ח"ב דרוש ה')

כד.

עיקר תורה ללמוד "שולחן ערוך" לדעת דרכי ה' – אוי לנו, מי שאינו בקי בהלכות שבת לדעת פרטיה איך יוכל להתפאר שקיים מצות שבת – ואין דרוש שאין אני מזהיר בכם בדבר זה

כי בלי תורה אי אפשר בתשובה, כי תורה היא המעוררת לתשובה, היא המלמדת לאדם דעת, ולא

כח כהררים בשערה קונטרס ז' תלזים הלכותיה

תורה של פלפול, רק עיקר תורה ללמוד "שולחן ערוך" לדעת דרכי ה'.

אזי לנו, מי שאינו בקי בהלכות שבת לדעת פרמיה, איך יוכל להתפאר שקיים מצות שבת, ואין דרוש שאין אני מזהיר בכם בדבר זה, ובדרוש הקדום בררתי לכם כמה דברים שאדם דש בעקביו בעבירות, מה שנעלמה מאתו הידיעה בחילול שבת.

(יערות דבש ח"ב דרוש ה')

כה.

חזקו בני אל חי לשמירת שבת, והעיקר כמו שדרשתי והזהרתי כמה פעמים, ללמוד מתוך ספר הלכות שבת, כי רבו הדינים לא יכילן המאמר בעל פה

חזקו בני אל חי לשמירת שבת, והעיקר כמו שדרשתי והזהרתי כמה פעמים, ללמוד מתוך ספר הלכות שבת, כי רבו הדינים לא יכילן המאמר בעל פה.

(יערות דבש ח"ב דרוש ח')

כו.

מחויב כל אדם ללמוד בפוסקים הראשונים כל דיני שבת כי רבים הם עד מאוד – והלומדים דברי תורה לבעלי בתים חיוב מוטל עליהם ללמוד להם כל דיני שבת, כדי שידעו להזהר לשמור ולעשות ולקיים

מחויב כל אדם ללמוד בפוסקים הראשונים כל דיני שבת כי רבים הם עד מאוד. והלומדים דברי תורה לבעלי בתים חיוב מוטל עליהם ללמוד להם כל דיני שבת כדי שידעו להזהר לשמור ולעשות ולקיים כי יש כמה דברים שאינם יודעים להזהר מזה.

(קיצור של"ה)

כהררים בשערה קונטרס ז' תלויים הלכותיה כט

כז.

יעסקו בהלכות שבת, כי הלכתא רבתא לשבתא, ובקל יכול האדם להכשל בה חס ושלום אפילו באיסור כרת וסקילה מחסרון ידיעה, ושגגת תלמוד עולה זדון חס ושלום, ואין צריך לומר באיסורי דברי סופרים שרבו כמו רבו למעלה, ובפרט באיסורי מוקצה דשכיחי טובא, וחמורים דברי סופרים יותר מדברי תורה – שכל העובר על דברי חכמים אפילו באיסור קל של דבריהם, חייב מיתה כעובר על חמורות שבתורה

יעסקו בהלכות שבת, כי הלכתא רבתא לשבתא, ובקל יכול האדם להכשל בה חס ושלום אפילו באיסור כרת וסקילה מחסרון ידיעה, ושגגת תלמוד עולה זדון חס ושלום, ואין צריך לומר באיסורי דברי סופרים שרבו כמו רבו למעלה, ובפרט באיסורי מוקצה דשכיחי טובא, וחמורים דברי סופרים יותר מדברי תורה, כמו שכתבו רבותינו ז"ל שכל העובר על דברי חכמים אפילו באיסור קל של דבריהם כמו האוכל קודם תפלת ערבית, וכהאי גוונא חייב מיתה כעובר על חמורות שבתורה.

(אגרת הקודש להתניא פכ"ג)

כח.

הרבי הקדוש מלובלין זי"ע לא הלך לקדש בשום שבת, עד שלמד מקודם כל הלכות שבת המחבר והרמ"א עם הבאר היטב

שמעתי מזקני הקדוש מוהר"ם זצ"ל מפרשיסחא שהרבי הקדוש מלובלין זי"ע לא הלך לקדש בשום שבת עד שלמד מקודם כל הלכות שבת המחבר והרמ"א עם הבאר היטב.

(אילנא דחיי אור הנר ערב שבת ח')

כט.

לבוא לזו המדרגה לשמור שבת בכל פרטיו, העצה היעוצה לזה שיראה לזרז את עצמו ללמוד הלכות שבת, ולחזור עליה תמיד,

ל כהררים בשערה קונטרס ז' תלויים הלכותיה

כדי שידע האסור והמותר, דאי לאו הכי, אפילו אם ילמוד כל ענינים המוסרים המזרזים לשמירת שבת כראוי, לא יועיל לו – ועל כן צריך שילמד הלכותיה כדי שידע איזה דבר נכלל תחת סוגי השמירה

אך באיזה ענין נוכל לבוא לזו המדרגה שישמור שבת בכל פרטיו העצה היעוצה לזה שיראה לזרז את עצמו ללמוד הלכות שבת ולחזור עליה תמיד כדי שידע האסור והמותר, דאי לאו הכי אפילו אם ילמוד כל ענינים המוסרים המזרזים לשמירת שבת כראוי לא יועיל לו וכדאיתא במדרש משלי לדעת חכמה ומוסר אם יש בידו של אדם חכמה הוא יכול ללמוד מוסר ואם אין בידו של אדם חכמה אין יכול ללמוד מוסר והכונה דאם הוא טועה בעיקר הענין שחושב שאין זה בכלל איסור מה יועיל לו המוסר בזה, והכי נמו בעניננו אם הוא חושב על איזה דבר שאין זה בכלל מלאכה או שבות לא יועיל לו שום מוסר.

(המשנה ברורה בהקדמתו להלכות שבת)

ל.

ראוי ונכון לכל ירא וחרד לדבר ד' לכוון חבורות ללמוד הלכות שבת כדי שלא יכשלו בהם

וראוי ונכון לכל ירא וחרד לדבר ד' לכוון חבורות ללמוד הלכות שבת כדי שלא יכשלו בהם וכדאיתא בילקוט ריש פרק ויקהל אמר לו הקב"ה למשה עשה לך קהלות גדולות ודרוש לפניהם ברבים הלכות שבת, וידוע ששמירת שבת כתקונה הוא קרוב לגאולה כמו שאחז"ל אלמלא שמרו ישראל שתי שבתות מיד היו נגאלין שנאמר וכו'.

(המשנה ברורה בהקדמתו להלכות שבת)

כהררים בשערה קונטרס ז' תלויים הלכותיה לא

לא.

צריך שילמד הלכות שבת, כדי שידע איזה דבר נכלל תחת סוגי השמירה

אך באיזה ענין נכלל לבוא לזו המדרגה שישמור שבת בכל פרטיה, העצה היעוצה לזה שיראה לזרוז את עצמו ללמוד הלכות שבת ולחזור עליהן תמיד כדי שידע האסור והמותר, דאי לאו הכי אפילו אם ילמד את עניני המוסר המזרזים לשמירת שבת כראוי, לא יועיל לו, וכדאיתא במדרש משלי, לדעת חכמה ומוסר, אם יש בידו של אדם חכמה הרי יכול ללמוד מוסר, ואם אין בידו של אדם חכמה, אין יכול ללמוד מוסר. והכוונה, דאם הוא מועה בעיקר הענין שחושב שאין זה בכלל איסור, מה יועיל לו המוסר בזה.

והכי נמי בענייננו, אם הוא חושב על איזה דבר שאין זה בכלל מלאכה או שבות, לא יועיל לו שום מוסר, ועל כן צריך שילמד הלכותיה כדי שידע איזה דבר נכלל תחת סוגי השמירה. וכדי לקיים מה שלמד, יראה אחר כך להתבונן בגודל שכר שמירת שבת וכן בגודל העונש של חילול שבת שעל ידי זה יבוא לידי קיום התורה. וכל זה נכלל במה שאמר הכתוב וזכרתם את כל מצות ה' ועשיתם אותם ואמרו חז"ל דזכירת המצות מביאה לידי מעשה. (שם עולם להחפץ חיים זי"ע, ח"א פ"א)

לב.

ללמוד בחבורה בכל יום הלכות שבת

שיהיה להם עת מיוחדת ללמוד בחבורה בכל יום הלכות שבת.

(חומת הדת להחפץ חיים זי"ע, פ"ו)

לג.

לימוד השולחן ערוך אין קבע, כי בו ירבו ימיך – יראה לחזור תמיד על הלכות שבת וברכות סדר התפלה והלכות יום טוב וחול

לב כהררים בשערה קונטרס ז' תלויים הלכותיה

המועד והלכות פסח ושאר המועדים כפי יכלתו – ללמוד בכל שבת קודש על כל פנים ד' דפין ממסכת שבת, וסימן א' משו"ע הלכות שבת על כל פנים עם הבאר היטב

לימוד השולחן ערוך אין קבע, כי בו ירבו ימוך, ואשרי האיש החוזר על לימודו בתמידות...

ועל כל פנים יראה לחזור תמיד על הלכות שבת וברכות סדר התפלה והלכות יום טוב וחול המועד והלכות פסח ושאר המועדים כפי יכלתו, וכן ביורה דעה הלכות נדה ונדרים ורבית וכיבוד אב ואם ותלמוד תורה ומצות קימה והידור ומצות מזוזה והלכות מעשר. ללמוד בכל שבת קודש על כל פנים ד' דפין ממסכת שבת, וסימן א' משו"ע הלכות שבת על כל פנים עם הבאר היטב.

(הנהגות צדיקים – רבי יונה לאנד סופר מפראג)

לד.

הרבי ר' בונם זי"ע אמר: שקודם שלמד הלכות שבת, אם עמד היה ירא לשבת, ואם ישב היה ירא לעמוד, מחמת אימת שבת עליו, שחשש בכל תנועה אולי יש בזה חילול שבת קודש ח"ו

הרבי ר' בונם זי"ע אמר: שקודם שלמד הלכות שבת, אם עמד היה ירא לשבת, ואם ישב היה ירא לעמוד. וזה מחמת אימת שבת עליו, שחשש בכל תנועה אולי יש בזה חילול שבת קודש חס ושלום.

(אור שמחה אות כ"ה, מפי הרב צבי יחזקאל מיכלזון זצ"ל הי"ד)

לה.

מצות שבת בעצמה היא תיקון על פגם הברית – על אחת כמה וכמה שהלימוד הזה הוא תיקון עצום לחטא זה

ומעתה יובן שהלימוד ועיון בהלכות שבת, שמצות שבת בעצמה היא תיקון על פגם הברית, על אחת כמה וכמה שהלימוד הזה הוא תיקון עצום לחטא זה.

כהררים בשערה קונטרס ז' תלויים הלכותיה לג

(אגלי טל בהקדמתו)

לז.

כשם ששמירת שבת שקול ככל המצות, כן ללמוד וללמד בהלכות
שבת שקול כללמוד וללמד בכל המצות

ומובן שכשם ששמירת שבת שקול ככל המצות, כן
ללמוד וללמד בהלכות שבת שקול כללמוד וללמד בכל
המצות.

(אגלי טל בהקדמתו)

לז.

חזקו למען שמירת שבת קודש שהוא יסוד היסודות ומכניס
השפעה לכל השבוע – אותו היום מביא ברכה לכל בית ישראל –
השומר שבת כהלכתו בכל פרטיו נותנין לו נחלה בלי מצרים – ד'
ישפע שפע לכל בתי ישראל בזכות התחזקות לשמירת שבת
ולקבוע ללמוד הלכות שבת בכל בית ישראל

מורי ורבותי!

חזקו למען שמירת שבת קודש שהוא יסוד היסודות
ומכניס השפעה לכל השבוע, כי ישראל למעלה מן הזמן, הגם
שאותו יום אומרים שהוא שממון ר"ל, אבל לא לישראל. אדרבה,
אותו היום מביא ברכה לכל בית ישראל. והשומר שבת
כהלכתו בכל פרטיו נותנין לו נחלה בלי מצרים.

וד' ישפע שפע לכל בתי ישראל בזכות התחזקות
לשמירת שבת ולקבוע ללמוד הלכות שבת בכל בית
ישראל ולהשריש בלכות הצעירים להיות שומר הבנים
ובנות שלא יבטלו מלימוד התורה ביום הזה, ונושעו ישועת
עולמים, ולהכריע את כל העולם כולו לכף זכות, ולראות
בנין בית המקדש במהרה.

(דרשות מהרא"ל ח"ג מהמגיד מפלאצק זיע"א – דרוש כ"ז בענין
שמירת שבת)

לד כהררים בשערה קונטרס ז' תלויים הלכותיה

לח.

מגילות היו לאבותינו במצרים מיעקב, שהיו קורין ומשתעשעים
בהם ביום השבת

מגילות היו לאבותינו במצרים מיעקב, שהיו קורין
ומשתעשעים בהם ביום השבת.

(חז"ל)

לט.

יום שבת קדשינו מר צורח... חוסו נא בני ישראל על נפשותיכם,
הנה רבו הפוגעים בי, ואין איש שם על לב לשמור שבת בכל
הפרטים והדקדוקים, אין משים על לב להיות בקי בהדינים
הרבים והעצומים התלויים בי, אשר הם כהררים התלויים בשערה,
אין קורא בצדק מתעורר להחזיק בי, להזהיר לרבים, בהדברים
שנכשלו בהם בבלי דעת, ולהקהיל קהילות לדרוש הלכות שבת –
שמעוני נא עם קדשי, חדשו בריתכם אתי, ושפרו מעשיכם,
ותקבעו חבורות קדושות ללמוד הלכות שבת, ולהזהיר עליהם,
ואז אהיה למליץ לפני כסא רחמים, ויבקע כשחר אורכם

קול ברמה נשמע, קול פולח כליות ולב, יום שבת
קדשינו מר צורח...

חוסו נא בני ישראל על נפשותיכם, הנה רבו הפוגעים
בי, ואין איש שם על לב לשמור שבת בכל הפרטים
והדקדוקים, אין משים על לב להיות בקי בהדינים הרבים
והעצומים התלויים בי, אשר הם כהררים התלויים
בשערה.

אין קורא בצדק מתעורר להחזיק בי, להזהיר לרבים,
בהדברים שנכשלו בהם בבלי דעת, ולהקהיל קהילות
לדרוש הלכות שבת, כאשר צוה ה' את משה לעשות כן
(ילקוט ויקהל), וזה גורם אריכות הפתר פנים וריחוק
הישועה.

כהררים בשערה קונטרס ז' תלויים הלכותיה לה

שמעוני נא עם קדשי, חדשו בריתכם אתי, ושפרו מעשיכם, ותקבעו חבורות קדושות ללמוד הלכות שבת, ולהזהיר עליהם, ואז אהיה למליין לפני כסא רחמים, ויבקע כשחר אורכם, פנו אלי והושעו, ותזכו ליום שכולו שבת ומנוחה במהרה בימינו אמן.

(ספר משמרת השבת)

מ.

כמה החיוב כפול ומכופל בלימוד הלכות שבת קודש, אשר אין כיוצא בהם בשום הלכה מכל ההלכות שבארבע חלקי השולחן ערוך, מצד חומר הענין שהוא איסור סקילה, ונוהג בכל אדם כל ימי חייו ובכל השנה בכל יום שביעי ובכל רגע בשבת קודש מבואו ועד צאתו, ובכל תנועה ובכל דיבור ובכל ענין שהוא, צריכים התבוננות, כי כמה פעמים שייכים בהם הלכות שונות והלכותיה מרובות וגדולות וקשים כהררים ותלויים בחוט השערה – וצריכים ללמוד ולחזור הרבה להיות בקי בהם ולזכרם

וכמה החיוב כפול ומכופל, בלימוד הלכות שבת קודש, אשר בע"כ אין כיוצא בהם, בשום הלכה, מכל ההלכות, שבארבע חלקי השולחן ערוך, מצד חומר הענין, שהוא איסור סקילה, ונוהג בכל אדם, כל ימי חייו, ובכל השנה, בכל יום שביעי, ובכל רגע בשבת קודש, מבואו ועד צאתו, ובכל תנועה, ובכל דיבור, ובכל ענין שהוא, צריכים התבוננות, כי כמה פעמים שייכים בהם הלכות שונות, והלכותיה מרובות וגדולות וקשים כהררים [כמ"ש ב"ב י' הר קשה] ותלויים בחוט השערה (עיין חגיגה יא.) לחלק בין ענין לענין, כדרכה של תורה, וצריכים ללמוד ולחזור הרבה, להיות בקי בהם ולזכרם.

(הצניעות והישועה מהגה"צ מזוטשקא זצ"ל פרק כ"ו, עמוד תנ"ו)

לו כהררים בשערה קונטרס ז' תלויים הלכותיה

מא.

על עון חילול שבת נגזר שלא יכנסו ישראל לארץ, וגלות לדורות

על עון חילול שבת נגזר שלא יכנסו ישראל לארץ, וגלות לדורות.

(יחזקאל כ', עיין שם)

מב.

בקיום מצות שבת נעשה מקומו של אדם ד' אמות של הלכה, ואותו מקום הוא קדושת בית המקדש, ונעשים מקום להשראת שכינתו יתברך שמו, והיינו הכנסה לגן עדן

בקיום מצות שבת נעשה מקומו של אדם ד' אמות של הלכה. דהוא קיום דבר הלכה בשמירת שבת שצריך שמירה וזהירות יתירה כל רגע שלא יעבור. ואותו מקום הוא קדושת בית המקדש כמו שאמרו (ברכות ח.) מיום שחרב בית המקדש אין לו להקב"ה בעולמו אלא ד' אמות של הלכה בלבד ונעשים מקום להשראת שכינתו יתברך שמו, והיינו הכנסה לגן עדן.

(ספר פרי צדיק פרשת תצוה אות ו')

מג.

שמירת שבת הוא כלל התורה – ועל ידי שמירת שבת כהלכתו יוכל ליכנס בכל נ' שערי קדושה בפעם אחת, כמו אם יצדיק מעשיו ת' יום רצופים – הבעל תשובה אי אפשר לו לתקן מעשיו אלא על ידי שמירת שבת

וכן שמירת שבת הוא כלל התורה ועל ידי שמירת שבת כהלכתו יוכל ליכנס בכל נ' שערי קדושה בפעם אחת, כמו אם יצדיק מעשיו ת' יום רצופים, ומזה הטעם מבואר בכל ספרי מוסר שהבעל תשובה אי אפשר לו לתקן מעשיו אלא על ידי שמירת שבת כו'.

כהררים בשערה קונטרס ז' תלויים הלכותיה לז

(ערבי נחל פרשת שמיני)

מד.

**חייב ללמוד דיני שבת ושמירתן כי בקל יוכל לחלל שבת והוא
בסקילה ואם בשוגג וכו'.**

חייב ללמוד דיני שבת ושמירתן כי בקל יוכל לחלל שבת והוא
בסקילה ואם בשוגג וכו'.

(אור צדיקים למהר"ם פאפירש כה, ז)

מה.

**רוב חילול שבת שנכשלים ההמונים בהם הוא מחמת חוסר
ידיעה, כי אינם בקיאים בדיני שלושים ותשע מלאכות
ובתולדותיהן ולא בדיני מוקצה ואיסור טלטול – והתנא אמר:
'שגגת תלמוד' שוגג הבא לאדם מחמת חסרון ידיעה, 'עולה זדון'
שהוא כמו מזיד**

רוב חילול שבת שנכשלים ההמונים בהם, הוא מחמת
חוסר ידיעה, כי אינם בקיאים בדיני שלושים ותשע
מלאכות ובתולדותיהן, ולא בדיני מוקצה ואיסור טלטול,
והתנא אמר שגגת תלמוד, ר"ל שוגג הבא לאדם מחמת חסרון ידיעה,
עולה זדון, ר"ל שהוא כמו מזיד.

(כף החיים-פלאגי ל, ט)

מז.

**מי שחלק לו ה' בבינה, יהיה קובע לימודו מדי שבת בשבתו
בהלכות שבת**

ולא יבוש ולא יכלם מלשאול, ואז לא יכשל לעולם ועד, ומי שחלק
לו ה' בבינה, יהיה קובע לימודו מדי שבת בשבתו
בהלכות שבת.

(כף החיים-פלאגי ל, טז)

מז.

בכל איסורים שבתורה, אפילו שהוא תלמיד חכם, כל שלא הגיע להוראה, לא יסמוך על דעתו, אלא שאל אביך ויגדך זקניך ויאמרו לך כיצד יעשה, לאסור או להתיר, להטריף או להכשיר, לטהרו או לטמאו, כל שכן וקל וחומר באיסורי שבת דחמירא דשקול ככל התורה

בכל איסורים שבתורה, אפילו שהוא תלמיד חכם, כל שלא הגיע להוראה, דאין אחרים שואלים ממנו, לא יסמוך על דעתו, אלא שאל אביך ויגדך, זקניך ויאמרו לך כיצד יעשה, לאסור או להתיר, להטריף או להכשיר, לטהרו או לטמאו, כל שכן וקל וחומר באיסורי שבת דחמירא דשקול ככל התורה.

(כף החיים-פלאגי ל, טז)

מח.

הו זהירין ללמוד בכל שבת קודש לכל הפחות סימן אחת בשו"ע אורח חיים הלכות שבת – ואם אין הפנאי מסכים ללמוד עם טורי זהב ומגן אברהם, על כל פנים תלמדו עם באר היטב פסקי הלכות, למען לא תכשלו ונלכדתם חס ושלום בעבירה של חילול שבת, וכבר אמרו רבותינו ז"ל דהלכות שבת הם כהררים התלויים בשערה, ואי אפשר להזהר אם לא בשקידה על ההלכות פסוקות, על כן יהיה זה לכם חוק ולא יעבור

גם הו זהירין ללמוד בכל שבת קודש לכל הפחות סימן אחת בשו"ע אורח חיים הלכות שבת, ואם אין הפנאי מסכים ללמוד עם טורי זהב ומגן אברהם, על כל פנים תלמדו עם באר היטב פסקי הלכות, למען לא תכשלו ונלכדתם חס ושלום בעבירה של חילול שבת, וכבר אמרו רבותינו ז"ל דהלכות שבת הם כהררים התלויים בשערה, ואי אפשר להזהר אם לא בשקידה על ההלכות פסוקות, על כן יהיה זה לכם חוק ולא יעבור.

כהררים בשערה קונטרס ז' תלויים הלכותיה לט

(ספר הכנה דרבה מבעל ערוגת הבושם זצ"ל, אות ט')

מט.

שלא להזיז ידיו בשבת וביום טוב ובמועד לשום פעולה אם לא יחקור מתחלה וישים אל לבו אם אין בו חשש איסור חילול שבת ויום טוב ומועד ח"ו

שלא להזיז ידיו בשבת וביום טוב ובמועד לשום פעולה אם לא יחקור מתחלה וישים אל לבו אם אין בו חשש איסור חילול שבת ויום טוב ומועד חם ושלום.
(מרגניתא טבא מהגה"ק ר' יהונתן מלובטש ז"ל, נדפס עם ספר אהבת חסד מהחפץ חיים ז"ל)

נ.

החוש יעיד, אשר בהיסח הדעת ביום השבת ממוראו אפילו בשעה מועטת, קרוב מאוד לבוא לידי חילול שבת ח"ו

החוש יעיד אשר בהיסח הדעת ביום השבת ממוראו אפילו בשעה מועטת קרוב מאוד לבוא לידי חילול שבת חם ושלום.

(מנחת שבת עב, א)

נא.

להזהר מאוד לשמור שבת כהלכתו בכל חומרות שהחמירו חכמים ראשונים ואחרונים ז"ל, ולהיות מחשבתו תמיד אל השבת, כמה שכתוב זכור את יום השבת, שלא יסיח דעתו ממש מיום השבת

להזהר מאוד לשמור שבת כהלכתו בכל חומרות שהחמירו חכמים ראשונים ואחרונים ז"ל ולהיות מחשבתו תמיד אל השבת, כמה שכתוב "זכור את יום השבת", שלא יסיח דעתו ממש מיום השבת.

(הנהגות צדיקים – הנהגות קדושות מהמגיד הקדוש ממעזריטש זי"ע)

נב.

עם כל גודל קדושת השבת ומדריגות הצדיקים אשר מתעלים בו
במעלות רמות ונשגבות, הרי עיקר הכל הוא שמירת דקדוקי
ההלכה כפשוטו

עם כל גודל קדושת השבת ומדריגות הצדיקים אשר מתעלים
בו במעלות רמות ונשגבות הרי עיקר הכל הוא שמירת דקדוקי
ההלכה כפשוטו, כפי שהובא בספר יכהן פאר, וז"ל אמר הרבי רבי
בונים זצ"ל ותכל כל העבודות, לא תעשו מלאכה וכו' (מתוך זמר "מה
ידידות") היינו, לאחר כל המדריגות, מדרגה זו ומדרגה זו, מקודם כל
אבקש - לא תעשו מלאכה, היינו עבירה בפשיטות ח"ו, וזה "כי לקח טוב
נתתי לכם" מדרגות שונות, כנ"ל, עם כל זאת "תורת" - בפשטות - אל
תעזבו וכו'.

(יכהן פאר, תרומה דף ע"ח)

